Dosarul nr. 2r-2280/24 Judecător: Eugenia Culinca
2-24068611-02-2r-07082024

D E C I Z I E

11 noiembrie 2024

mun.Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chişinău

având în componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru și Andrei Cașcaval

examinând fără participarea părților, recursul declarat de ***** în cauza civilă la acțiunea depusă de*****împotriva lui Ion Lîsenco privind recuperarea bunurilor, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 iulie 2024, prin care cererea a fost restituită,

c o n s t a t ă:

La data de 21 iunie 2024,*****a sesizat instanța de judecată cu cerere de chemare împotriva lui Ion Lîsenco, solicitând restituirea îmbogățirii nejustificate, prin încasarea de la pârât a mijloacelor bănești transmise în cadrul testului de integritate.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 iunie 2024, emisă în ordinea art. 171 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererii de chemare în judecată depuse de*****nu s-a dat curs, fiind acordat reclamantului un termen de 7 zile de la data primirii copiei de pe încheiere pentru anexarea a dovezii de achitare a taxei de timbru.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 iulie 2024, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de*****în temeiul art.171 alin.(2) CPC.

La 31 iulie 2024,*****, a declarat recurs împotriva încheierii primei instanțe din 16 iulie 2024, solicitând casarea acesteia cu trimiterea cauzei pentru examinare în instanța de fond.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierea primei instanțe deoarece o consideră ca ilegală și neîntemeiată, fiindcă instanța de fond eronat a restituit cererea de chemare în judecată din motivul neprezentării a taxei de timbru de plată căruia recurentul este scutit.

În acest sens, afirmă recurentul că*****fiind o autoritate publică înființată de Guvern şi care activează in interesele statului urmează fi scutită de taxa de timbru prin prisma pct.1.6 din Anexa nr.2 a Legii nr.213 din 31 iulie 2123 (în vigoare din 01 ianuarie 2024), şi anume, se scutesc de taxa de stat şi de taxa de timbru procurorul, autoritățile organizațiile şi persoanele fizice care, conform legii, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale altor persoane ori în apărarea

intereselor statului sau ale societății și să depună cereri de contestare a hotărârilor instanțelor de judecată.

Conform art. 2 a Legii nr 213 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01.01.2024, taxa de timbru este o sumă de bani ie percepe, o singură dată. de la persoanele fizice şi juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum şi pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac.

Prin derogare de la alin. (1), nu se percepe taxă de timbru de la autoritățile şi instituții publice în acțiunile în care au ca obiect încasarea unor sume de bani la bugetul de stat publice in acțiunile care au ca obiect încasarea unor sume de bani la bugetul de stat.

Potrivit art. 3^1 al Legii 1104/2002, cu privire la ***** Centrul este finanțat din bugetul de stat.

Astfel, consideră recurentul că încheierea judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 iulie 2024 de restituire a acțiunii depusă de*****este neîntemeiată.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în cumul cu materialele cauzei, Colegiul Civil consideră recursul pasibilă admiterea acestuia cu casarea încheierii contestate, pe motivul încălcării normelor de drept procedural, cu restituirea cauzei la etapa de primire a cererii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC părțile şi alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu art.32 alin.(1) CPC, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

În conformitate cu art.171 al.(1) CPC, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.1) lit. a), b) , c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform prevederilor dispozițiilor art.166 alin.(2) CPC în cererea de chemare în judecată se indică: a) instanța căreia îi este adresată;

b) numele sau denumirea reclamantului, domiciliul ori sediul lui, numărul de identificare de stat (IDNO) - pentru persoane juridice şi întreprinzători individuali şi numărul de identificare personal (IDNP) - pentru persoane fizice; dacă reclamantul este o persoană juridică, datele bancare, numele reprezentantului şi adresa lui, în cazul în care cererea se depune de reprezentant; dacă reclamantul locuiește în străinătate, adresa din Republica Moldova unde urmează a i se face comunicările despre proces;

b1) numărul de telefon şi alte date de contact ale reclamantului persoană fizică; numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor şi alte date de contact ale reclamantului persoană juridică;

c) numele sau denumirea pârâtului, domiciliul ori sediul lui;

c1) numărul de telefon, numărul de fax, poșta electronică sau alte date de contact ale pârâtului, în cazul în care reclamantul dispune de aceste date;

c2) numele, prenumele, adresa, numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor şi alte date de contact ale reprezentantului reclamantului;

d) esența încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale reclamantului, pretențiile lui;

e) circumstanțele de fapt şi de drept pe care reclamantul îşi întemeiază pretențiile şi toate probele de care acesta dispune în momentul depunerii cererii;

e1) lista probelor anexate;

e2) lista probelor reclamate;

e3) cererile de reclamare a probelor, efectuare a expertizei, numire/recuzare a expertului, alte cereri formulate;

f) pretențiile reclamantului către pârât;

g) valoarea acțiunii, dacă aceasta poate fi evaluată;

h) date despre respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară dacă pentru un astfel de litigiu îndeplinirea procedurii este prevăzută de lege sau de contractul părților;

i) documentele anexate la cerere.

Potrivit dispozițiilor art.167 alin.(1) CPC la cererea de chemare în judecată se anexează:

a)copiile de pe cererea de chemare în judecată şi de pe înscrisuri, certificate în modul stabilit, într-un număr egal cu numărul de pârați şi de intervenienți, dacă ei nu dispun de aceste acte, plus un rând de copii pentru instanță şi dacă înscrisurile sânt făcute într-o limbă străină, instanța poate dispune prezentarea traducerii lor în modul stabilit de lege;

a)1 copia de pe actul de identitate al reclamantului persoană fizică,

b) dovada de plată a taxei de stat şi/sau a taxei de timbru

c) documentele care certifică circumstanțele pe care reclamantul îşi întemeiază pretențiile şi copiile de pe aceste documente pentru pârați şi intervenienți, dacă aceştia nu dispun de ele;

d) documentele care confirmă respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părților;

e) documentul ce legalizează împuternicirile reprezentantului.

Alin.(2) indică că la cererea de chemare în judecată, reclamantul poate anexa şi alte documente şi demersuri.

Potrivit aliniatului (3), al aceluiași articol, cererile indicate la lit.f)-i) se depun odată cu cererea de chemare, fie în cadrul pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare.

Conform art.171 alin.(2) CPC dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

În temeiul art.9 alin.(1) și (2) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, ale cărui limite şi al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod şi de alte legi.

La caz Colegiul a stabilit că ***la data de 21 iunie 2024,*****a sesizat instanța de judecată cu cerere de chemare*** împotriva lui Ion Lîsenco, solicitând restituirea îmbogățirii nejustificate, prin încasarea de la pârât a mijloacelor bănești transmise în cadrul testului de integritate.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 iunie 2024, emisă în ordinea art. 171 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererii de chemare în judecată depuse de*****nu s-a dat curs, fiind acordat reclamantului un termen de 7 zile de la data primirii copiei de pe încheiere pentru anexarea a dovezii de achitare a taxei de timbru.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 iulie 2024, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de*****în temeiul art.171 alin.(2) CPC.

La 31 iulie 2024,**, a declarat recurs*** împotriva încheierii primei instanțe din 16 iulie 2024, solicitând casarea acesteia cu trimiterea cauzei pentru examinare în instanța de fond.

În conformitate cu art.83 alin.(2) Cod de procedură civilă, în acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul şi valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Conform pct.1.12 din Anexa nr.2 a Legii taxei de stat nr.213 din 31 iulie 2023,*****este scutit de la plata taxei de stat.

Potrivit art. 1^1 alin.(1) Legii 1104/2002, Cu privire la ***********(denumit în continuare Centru) este o autoritate publică*** autonomă specializată în prevenirea şi combaterea corupției, a actelor conexe corupției şi a faptelor coruptibile.

Prin urmare, potențialul reclamant este scutită în virtutea legii de la plata taxa de timbru în mărime de 200 lei, or potrivit art. al legii taxei de stat nr.213/2023 .

Raportând exigențele Legii la circumstanțele de fapt, Colegiul constată în speță că actul judecătoresc contestat a fost emis cu încălcarea normelor procedurale, ce reprezintă aplicarea

eronata a prevederilor legale, or, în condițiile în care reclamantul*****fiind o autoritate publică înființată de Guvern şi care activează in interese statului este scutită de taxa de timbru prin prisma pct.1.6 din Anexa nr.2 a Legii nr.213 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 ianuarie 2024), prin urmare concluzia primei instanțe de restituire a cererii de chemare în judecată pe motiv că reclamantul nu a înlăturat neajunsurile din cererea de chemare în judecată, este nejustificată.

Prin urmare, Colegiul Civil califică restituirea acțiunii reclamantului pe motivele art.171 alin.(2) CPC drept aplicare eronată a normelor de drept procedural, circumstanță care, în conformitate cu prevederile art.423 alin.(1) CPC coroborat cu prevederile art.432 CPC constituie temei de casare a actului emis ulterior admiterii acestei încălcări, în speță, încheiere din 16 iulie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru .

Instanța reține în acest sens că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curţii Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

În aceiași ordine de idei, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele cererii de recurs, cu referire la faptul că prevederile normelor de drept procedural au fost interpretate eronat de prima instanță, or, precum a fost stabilit, prima instanță a emis încheierea de restituire a acțiunii ***în condițiile în care reclamantul este scutit de la plata taxei de timbru în sumă de 200 lei în temeiul pct.1.6 din Anexa nr.2 al Legii nr.213 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 ianuarie 2024)***

De asemenea, instanța de recurs consideră argumentele cererii de recurs cu privire la netemeinicia încheierii contestate întemeiate și care urmează a fi luate în considerație, or, în opinia Colegiului civil, argumentele respective vizează circumstanțe ce țin de interpretarea eronată a normelor de drept procedural, la fel și instanța în speța dată examinează în exclusivitate legalitatea încheierii contestate prin aplicarea normelor de drept material, fără a se intra în fondul cauzei.

Astfel, Colegiul Civil conchide că lipsesc temeiurile ce ar justifica menținerea încheierilor emise de instanța de fond, fiind acte judecătorești defectuoase.

Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar erorile comise de către instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de ***** de a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 iulie 2024 cu remiterea cauzei la etapa de primire a cererii de chemare în judecată în aceeași instanța de judecată, în același complet de judecată.

În conformitate cu art.427 lit.b) CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de *****

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 iulie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de*****împotriva lui Ion Lîsenco privind recuperarea bunurilor, cu remiterea cauzei la etapa de primire a cererii în aceeași instanța de judecată, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Olga Cojocaru

Andrei Cașcaval